

Regeringens proposition

1979/80: 94

om statsbidrag till stiftelsen Invandrartidningen för budgetåret 1980/81

beslutad den 28 februari 1980.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

KARIN ANDERSSON

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen ges förslag om statsbidrag till stiftelsen Invandrartidningen för budgetåret 1980/81.

Utdrag
ARBETSMARKNADSDEPARTEMENTET PROTOKOLL
vid regeringssammanträde
1980-02-28

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Ullsten, Bohman, Mundebo, Mogård, Dahlgren, Åsling, Söder, Krönmark, Burenstam Linder, Johansson, Wirtén, Holm, Andersson, Boo, Winberg, Adelson, Danell, Petri.

Föredragande: statsrådet Andersson

Proposition om statsbidrag till stiftelsen Invandartidningen för budgetåret 1980/81

---

1 Inledning

1.1 Allmänt

Enligt regeringens förslag till statsbudget för budgetåret 1980/81 (prop. 1979/80:100, bil. 15) skall stiftelsen Invandartidningens behov av statsbidrag bedömas i annat sammanhang mot bakgrund av resultatet av en viss undersökning av stiftelsens ekonomiadministration m. m. Denna undersökning har slutförts under början av år 1980. Stiftelsen Invandartidningen har i en skrivelse den 4 februari 1980 på grundval bl. a. av undersökningens resultat i vissa avseenden kompletterat stiftelsens anslagsframställning för budgetåret 1980/81.

Stiftelsen Invandartidningen inrättades enligt riksdagens beslut år 1967 (prop. 1967:149, SU 1967:174, rskr 1967:358). Stiftelsens ändamål är att äga och ge ut en informationstidskrift för invandrare. Stiftelsens verksamhet bedömdes i ett vidare invandrapolitiskt sammanhang i samband med att riksdagen år 1975 fattade beslut om riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitik (prop. 1975:26, InU 1975:6, rskr 1975:160). Stiftelsen leds av en styrelse vars ledamöter förordnas av regeringen. I styrelsen ingår företrädare för de politiska partierna och vissa berörda myndigheter samt ledamöter med anknytning till invandrarorganisationer. Regeringen fastställer stadgar för stiftelsen och meddelar i regleringsbrev föreskrifter för användningen av anslagsposten Bidrag till stiftelsen Invandartidningen under reservationsanslaget D3. Åtgärder för invandrare på tolfte huvudtiteln.

1.2 Stiftelsen Invandrantidningen

Invandrantidningen ges varje vecka ut på sex språk, nämligen finska, grekiska, italienska, serbokroatiska, tyska och svenska. Tidningen utkommer med ca 45 nummer per år. Den svenska editionen samt drygt 20 nummer av den finska och 10 nummer av den serbokroatiska editionen omfattar normalt åtta sidor medan resterande nummer och övriga editioner omfattar fyra sidor. Den prenumerationsavgift som tas ut är f. n. 25 kr. per helår. Tidningens upplaga uppgår till mellan 45 000 och 50 000 exemplar, varav hälften avser den svenska editionen.

Vid några tillfällen varje år utges speciella temanummer (s. k. stornummer) i samverkan med någon eller några centrala myndigheter, som därvid själva svarar för merparten av de kostnader som uppstår vid utgivningen. Temanumren distribueras med hjälp av adressuppgifter från länsstyrelserna till i princip samtliga hushåll med utländska medborgare som kan antas använda resp. språk som tidningen ges ut på. Under budgetåret 1978/79 utgavs sådana temanummer vid tre tillfällen. Ett stornummer ges ut inför folkomröstningen i energifrågan.

Som komplement till Invandrantidningen ger stiftelsen ut en månadsbulletin på ytterligare sex språk. Bulletinens upplaga är f. n. knappt 20 000 exemplar. En registreringsavgift om 10 kr/helår tas ut fr. o. m. november 1979.

För budgetåret 1980/81 beräknar stiftelsen en höjning av statsbidraget till totalt 3 618 000 kr. (+ 693 000 kr.) för att kunna bedriva verksamheten i huvudsakligen oförändrad omfattning.

Därutöver framförs i stiftelsens anslagsframställning vissa förslag till förändringar av verksamheten som skulle föranleda behov av ökat statsbidrag. Stiftelsen anser att resurser behövs för att tidningen själv skall kunna handlägga och besvara brev från läsekretsen till tidningens frågespalt. Vidare yrkas en höjning av statsbidraget för att kunna anställa särskild personal för stornummerversamheten, för marknadsföring av tidningen som informationsmedium samt för skilda tekniska och administrativa uppgifter. Stiftelsen föreslår också att resurser tillförs stiftelsen så att den reguljära utgivningen kan ökas med ytterligare ett språk samt att den grekiska editionen kan utvidgas på samma sätt som hittills skett med de finska och serbokroatiska editionerna. Vidare föreslås att staten prenumererar på ett visst antal nummer av Invandrantidningen för nykomna invandrare för att dessa som ett komplement till den tryckta basinformation som invandrarverket distribuerar till alla nykomna invandrare skall kunna få fortlöpande information om det nya samhälle de möter.

I samband med den ekonomiadministrativa översyn, som har genomförts sedan stiftelsen inlämnade sin anslagsframställning för budgetåret 1980/81 och som avslutades i januari 1980, har vissa av de nu redovisade förslagen granskats. Inom ramen för översynen har även utarbetats ett be-

sparingsprogram för verksamheten. Stiftelsen har i sin skrivelse den 4 februari 1980 dock inte ansett sig kunna ta ställning till detta besparingsprogram innan viss ytterligare utredning genomförts inom stiftelsen. I skrivelsen upprepar stiftelsen önskemålet om ökat statsbidrag till verksamheten för att kunna genomföra sådana förändringar som föreslagits i anslagsframställningen.

1.3 Remissyttrande

Stiftelsen Invandartidningens anslagsframställning har remitterats till statens invandrarverk. I sitt yttrande tillstyrker verket stiftelsens förslag till utvidgning av verksamheten liksom förslaget att staten bör prenumrera på ett visst antal nummer av tidningen för nykomna invandrare.

Beträffande handläggningen av brev till tidningens frågespalt, av vilka de flesta hittills har besvarats av invandrarverkets personal, anføres att pågående försök med att föra över ansvaret för besvarandet från invandrarverket till resp. myndighet har gett i huvudsak positiva erfarenheter. Verkets engagemang i verksamheten bör därför kunna avvecklas successivt under år 1980. Mot den bakgrunden tillstyrker invandrarverket att stiftelsen Invandartidningen tillförs tillräckliga resurser för att i egen regi administrera verksamheten.

2 Föredragandens överväganden

I såväl 1979 års som 1980 års budgetproposition har föredraganden uttalat att det kan finnas anledning att se över stiftelsen Invandartidningens verksamhet, bl. a. mot bakgrund av de stora förändringar i invandringens sammansättning som har ägt rum under 1970-talet. Den nu genomförda ekonomiadministrativa undersökningen kan betraktas som en förstudie till en eventuell vidare översyn av verksamheten.

Flera av de förslag till förändringar i verksamheten som stiftelsen har fört fram i sin anslagsframställning samt de förslag som den ekonomiadministrativa översynen har resulterat i är av den karaktären att stiftelsen – genom dess styrelse – själv bör kunna besluta om dem inom ramen för anslagna medel och de resurser som i övrigt kan skapas i verksamheten och i den takt som stiftelsen finner lämplig. Några av förslagen förutsätter förändringar av stiftelsens stadgar, vilket sker genom beslut av regeringen, eller av regleringsbrevet för statsbidraget till tidningsverksamheten för att de skall kunna förverkligas. Inget av stiftelsens förslag är emellertid av den karaktären att de strider mot de allmänna riktlinjer som har lagts till grund för verksamheten genom riksdagens beslut år 1967 om inrättande av stiftelsen och de beslut som riksdagen fattade beträffande stiftelsens verk-

samhet år 1975 i samband med att riksdagen antog nya riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitiken.

Stiftelsens anslagsframställning, resultatet av den ekonomistiftelsens översynen samt den beredning av frågan om stiftelsens verksamhet som har skett inom regeringskansliet utgör, enligt min mening, ett tillräckligt underlag för att bedöma verksamhetens fortsatta inriktning på kortare sikt. Det är således inte nödvändigt att på regeringens initiativ nu företa en vidare översyn av målen för verksamheten. Jag vill härvid erinra om den positiva bedömning av verksamhetens inriktning som gjordes senast frågan prövades av riksdagen i ett vidare sammanhang. Stiftelsen har dock angett att vissa frågor angående verksamhetens inriktning kommer att utredas inom stiftelsen. Enligt min mening bör stiftelsens överväganden bl. a. avse frågan om att anpassa utgivningen till förändringarna i invandringens sammansättning genom att ersätta något eller några språk med andra. Jag förutser vidare att de allmänna förutsättningarna för tidningsverksamhetens inriktning på längre sikt kan komma att belysas inom ramen för den utredning om principerna för invandringen till Sverige och för invandrar- och minoritetspolitiken som har aviserats i regeringsförklaringen och i 1980 års budgetproposition.

Den utveckling av stiftelsens verksamhet som har ägt rum sedan riksdagen år 1975 senast prövade riktlinjerna för verksamheten föranleder således enligt min mening inte nu någon ändrad bedömning av den huvudsakliga inriktningen av verksamheten. Invandrantidningen är ett effektivt informationsmedium och det har visat sig vara lämpligt att en stiftelse och inte en myndighet är huvudman för verksamheten.

Det finns emellertid skäl som talar för att principerna för sammansättningen av stiftelsens styrelse i viss utsträckning ses över. Riksdagens beslut år 1975 avseende vissa förändringar i stiftelsens verksamhet innebar bl. a. att dessa principer ändrades i syfte att ge styrelsen breddad parlamentarisk representation samt representation för invandrarintressen. Sedan år 1975 har organisationsbildningen bland invandrarna kraftigt utvecklats och stabiliserats, bl. a. som en följd av det nya statsbidrag som infördes genom 1975 års beslut om riktlinjer för invandrar- och minoritetspolitiken. Vidare beslöt riksdagen år 1977 att införa särskilt presstöd till tidningar på andra språk än svenska som utges för invandrargrupper och språkliga minoriteter i Sverige. En omfattande tidningsutgivning har därigenom möjliggjorts inom flera invandrargrupper och språkliga minoriteter. Det är enligt min mening angeläget att stiftelsen Invandrantidningen arbetar i kontakt med sådana invandrar- och minoritetsorganisationer inom vilka tidningar utges på samma språk som dem som Invandrantidningens produktion omfattar. Härigenom kan förutsättningar skapas för en fortlöpande diskussion om inriktning och utformning av Invandrantidningens olika språkconditioner med hänsyn till behoven och önskemålen hos berörda invandrargrupper. Det är också angeläget att förutsättningarna för olika

former av samverkan mellan tidningar som utges på samma språk prövas.

Mot denna bakgrund anser jag att invandrarintressenas representation i stiftelsens styrelse bör stärkas. Vidare anser jag att i styrelsen bör ingå experter i frågor om tidningsekonomi och tidningsadministration. Liksom f. n. bör företrädare för politiska partier och vissa berörda myndigheter ingå i styrelsen.

Stiftelsen Invandartidningen har vid flera tillfällen, senast i anslagsframställningen för budgetåret 1980/81, begärt medel för att i egen regi kunna besvara brev från läsekretsen till tidningens frågespalt, de s. k. konsulentbrev. Tidigare har detta skett huvudsakligen genom invandrarverkets försorg. Sedan något år pågår försök med att successivt låta resp. berörd myndighet själv besvara breven.

I 1979 års budgetproposition anförde föredraganden att frågespalten var av stort värde för tidningens läsare, men att det från allmän invandrapolitisk synpunkt var viktigt att statliga och kommunala myndigheter görs medvetna om sitt ansvar för invandrarna enligt den förordning, förordningen (1976:310) om åtgärder för invandrare m. fl., som reglerar ansvarsfördelningen på invandrapolitikens område. Föredraganden framhöll dock vikten av att den nya ordningen prövades med försiktighet så att en standardförsämring av tidningens innehåll undviks.

I sin anslagsframställning för budgetåret 1980/81 har invandrarverket framhållit att den nya ordningen hittills gett i huvudsak positiva erfarenheter. En avveckling av brevverksamheten inom andra myndigheters ansvarsområden bör, enligt anslagsframställningen, för verkets del kunna ske successivt under år 1980 under förutsättning att stiftelsen Invandartidningen tillförs resurser av önskad omfattning för motsvarande uppgifter. Verket avser att i anslagsframställningen för budgetåret 1981/82 återkomma med en bedömning av de besparingar som kan bli följden av den nya ordningen.

Jag är för egen del inte beredd att förorda en ökning av statsbidraget till tidningsverksamheten för det nu beskrivna ändamålet innan någon beräkning av möjliga besparingar hos invandrarverket presenterats. I avvaktan därpå bör den nya ordningen också fortsättningsvis prövas med försiktighet.

Jag går nu över till att behandla stiftelsens behov av statsbidrag för budgetåret 1980/81.

Flera av de förslag som förts fram i anslagsframställningen och i samband med skrivelsen den 4 februari 1980 syftar till en rationell tidningsutgivning anpassad till såväl näraliggande organisatoriska och ekonomiska förutsättningar som de övergripande målen för verksamheten. För att Invandartidningen skall kunna fortsätta att vara ett effektivt instrument för samhällets information till invandrare är det av stor vikt att möjligheterna till administrativa och organisatoriska förbättringar tas till vara. Jag förutsätter att stiftelsen prövar de uppslag i denna riktning som den ekonomi-

administrativa undersökningen presenterat och att resultatet härav tas upp i stiftelsens anslagsframställningar för kommande budgetår.

Jag är med hänsyn till nuvarande statsfinansiella läge inte beredd förorda de utvidgningar i tidningsutgivningen som stiftelsen har föreslagit eller förslaget att staten skall prenumerera på ett visst antal nummer för nykomna invandrare. Jag förordar att statsbidraget till verksamheten höjs från 2 925 000 kr. till 3 500 000 kr. för budgetåret 1980/81. Jag har därvid räknat med att prenumerationspriser och avgifter successivt kan höjas, att tidningens administrativa resurser skall kunna förstärkas, samt att denna förstärkning i sin tur skapar utrymme för intensifierade marknadsföringsinsatser bl. a. i syfte att främja stornummerverksamhetens omfattning och därmed dess resultat. På så sätt bör man kunna uppnå ett bättre totalt ekonomiskt resultat i verksamheten samtidigt som tidningens roll i informationsarbetet kan stärkas.

Statens bidrag till stiftelsen ingår som en anslagspost under anslaget D3. Åtgärder för invandrare. I budgetpropositionen för budgetåret 1980/81 har i avvaktan på förevarande förslag inte beräknats några medel för denna anslagspost. Anslaget har för övriga ändamål förts upp med 14 050 000 kr.

Utöver dessa medel beräknar jag nu ytterligare 3 500 000 kr. till anslaget Åtgärder för invandrare.

Hemställen

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att, med ändring av vad som föreslagits i 1980 års budgetproposition, till *Åtgärder för invandrare* för budgetåret 1980/81 under tolfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 17 550 000 kr.

Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

